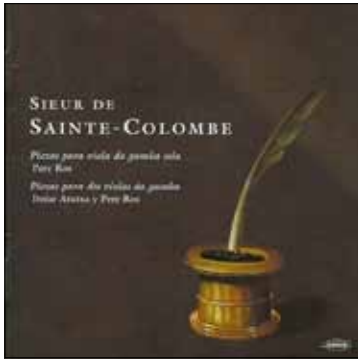

CD KLASSIEK

Knievoliest
Sainte-Colombe

Eigenlijk weten we niet zoveel van Sieur (Monsieur) de Sainte-Colombe. Sainte-Colombe père – een zoon was eveneens musicus – leefde en werkte in de tweede helft van de zeventiende eeuw in Parijs. Hij woonde er vlak bij het Louvre. Wellicht stamt de familie uit Bordeaux en waren het hugenoten. Waarschijnlijk is dat de oorzaak van vaders pleinvrees en van de verhuizing van Sainte-Colombe fils naar het veiliger Londen. Sainte-Colombe père waagde zich zelden buitenshuis, maar hij was wel gedreven bezig met zijn instrument. Niet minder dan 177 werken voor viola da gamba solo liet hij na en nog eens 67 voor twee viola's.

Jordi Savall is de grote ontdekker en pionier van dit weerbarstige en virtuoze oeuvre. Vandaag ligt er een nieuwe cd in de rekken met de Catalaanse gambist Pere Ros als solist. Deze musicus is haast even mysterieus als de muziek die hij speelt. Hoewel de man doceert aan gerenommeerde *Musikhochschulen* en topconservatoria, geregeld optreedt met topensembles en de medestichter is van de groep

Banchetto Musicale, vinden we amper biografische gegevens over hem.

Voor de duo's speelt Pere Ros samen met de jonge gambist Itziar Atutxa, die in Den Haag studeerde bij Richte van der Meer en Anneke Pols. Ook hij speelt in het ensemble Banchetto Musicale. Ros doceert oude muziek aan de universiteit van Salamanca. Onder zijn handen klinkt de muziek van Sainte-Colombe bezonnen en weemoedig, maar niet sentimenteel. Er zit een melancholie in die misschien niet door iedereen wordt gesmaakt, maar die vertroosting brengt wanneer zelfs de cellosuites van Bach geen soelaas meer bieden.

Vier van de vijf werken op deze cd bestaan uit een opeenvolging van statige dansen die flirten met de wetmatigheden van het genre. Net in die tijd was de viola da gamba de stillere luit aan het verdringen als begeleidingsinstrument tijdens de galante dansfeesten aan het hof. *L'infidelle*, het enige werk in do klein en dat ook slechts uit één beweging bestaat, is een spitsvondig duet waarbij de twee viola's de hele tijd elkaar van antwoord dienen, tot ze uiteindelijk vreedzaam bij elkaar komen. (JC)

Sieur de Sainte-Colombe, *Piezas para viola da gamba*, uitgevoerd door Pere Ros en *Piezas para dos violas da gamba*, door Itziar Atutxa en Pere Ros, 1 cd, ARSIS (distributie codaex), ARSIS 4183, 23,20 euro.

CD KLASSIEK

Zoon van de vader
Roland Marais

Marin Marais (1656 - 1728) was een bijzonder vruchtbaar componist, die vrijwel zijn hele leven lang actief was aan het hof van de Zonnekoning in Versailles. Een lakei was hij dus, 45 jaar lang zelfs *ordinaire de la musique de la chambre du roi pour la viole*.

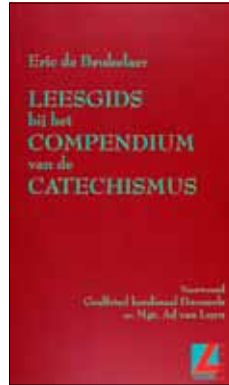
Marais had echter meer in zijn mars. In de huiskring creëerde hij ook intieme en indringende, ironiserende stukken. Een aantal van zijn dertien kinderen volgde hem op de weg van de muziek. Nummer vier, Roland Pierre Marais (1685-1750), was

op zijn beurt een van de leidende gambisten ten tijde van Lodewijk XV.

Uit zijn Tweede Boek met werk voor de viola speelt het Ensemble Tourbillon onder de leiding van Petr Wagner de dertig deeltjes, die netjes zijn opgedeeld in vier suites. Eens te meer valt op hoe zwaar en gevarieerd deze doordachte en intelligente muziek is, met de perfecte afwisseling tussen allerlei 'dansvormen' zoals sarabande of allemande. Petr Wagner kan zijn hart ophalen met prachtige passages vol virtuositeit, terwijl de baslijn vorstelijk kalm en helder vaste grond biedt aan die frivoliteiten. Opmerkelijk is nog dat een van de bewegingen de titel meekreeg van *La Vandercruisse*, wat vragen oproept. (JC)

Roland Marais, *Pièces de viole, Livre II (1738)*, door het Ensemble Tourbillon onder de leiding van Petr Wagner, Accent (distributie codaex), ACC 24229, 21,50 euro.

BOEK KERK

Catechismus uitgelegd
Eric de Beukelaer

De *Catechismus van de Katholieke Kerk* (CKK) was dringend aan een herdruk toe. Joannes-Paulus II 'bestelde' in 1985 een nieuwe catechismus en installeerde daartoe een redactieploeg van zeven. Bedoeling was de geloofsleer zoals die sinds het Tweede Vaticaans Concilie wordt

onderwezen, te vatten in een omvattend naslagwerk. In 1992 was de catechismus klaar.

Het lijvige boek, waarvan in 1995 een Nederlandse vertaling verscheen, is vandaag alweer beschikbaar in de handel en wel in een nieuw jasje. De CKK is immers een referentiewerk waarin het geloof van de Kerk systematisch wordt uiteengezet. Het is geen leesboek, veeleer een werkinstrument vol verwijzingen naar de traditie en naar pauselijke documenten. Inhoudelijk behandelt de CKK het katholicisme vanuit de twaalf artikelen van het geloof, de sacramenten, het 'leven in Christus' met nadruk op de christelijke moraal, de tien geboden en het gebed.

Op basis van de 700 bladzijden van de catechismus verscheen in 2005 een 'compendium' (een concentraat als het ware) in vraag- en antwoordvorm. Eric de Beukelaer, gewezen woordvoerder van de Belgische bisschoppen en thans pastoor-deken van

Luik, schreef een nuttig commentaar dat wil helpen bij het lezen van de zeshonderd vragen.

De Beukelaer bespreekt de voornaamste hinderpalen (bijvoorbeeld de vraag- en antwoordvorm die we niet meer gewoon zijn) en verheldert de punten die tot problemen kunnen leiden. De Beukelaer vermijdt al te theologisch taalgebruik en daarmee is zijn inleiding al een geloofsboek op zich. (EDS)

Catechismus van de Katholieke Kerk, Kok/Licap, Kampen/Brussel, 2013, 784 blz., 41,50 euro • Eric de Beukelaer, *Leesgids bij het compendium van de catechismus*, Licap, Brussel, 2006/2013, 117 blz., 12,50 euro.

KOOKBOEK

Recepten bij allergie
Christine Tobback

Almaar meer mensen hebben af te rekenen met een overgevoeligheid voor voedingswaren zoals noten, lactose, gluten of fructose. Eens de diagnose gesteld, moet de persoon in kwestie zijn eetgedrag ingrijpend

aanpassen. Recepten vinden, blijkt niet altijd eenvoudig. In de huidige rage van kookboeken verschijnen dan ook verzamelingen van recepten voor wie overgevoelig is aan voedsel. Zo ook dit werk van Christine Tobback, haar derde boek over gezonde voeding.

Als diëtiste bouwde ze ervaring op met de relatie tussen voeding, pijnklachten en vermoeidheid. Als mama maakte ze van dichtbij mee hoe haar kinderen last hadden van voedselovergevoeligheid. Ze kookt graag, schrijft ze in de inleiding en dus probeerde ze tal van recepten zelf uit.

Rekening houdend met allergieën en pseudoallergieën kun je zeker smakelijke recepten voorzetten, zo bedenken we terwijl we het boek doorbladeren. Hapjes, slaatjes en

hoofdgerechten zoals lamskotelet met boontjes, wisselen af met recepten voor glutenvrije tagliatelle, quiches of pizzadeeg, ja zelfs café-glacékoekjes. Tobback maakt graag gebruik van zachte kruiden zoals peterselie, laurier of marjolein. Bij elk recept geeft ze bijkomend voedingsadvies. (NL)

Christine Tobback, *Eet wat bij je past. Het kookboek. 50 recepten voor wie overgevoelig is voor voedsel*, Standaard Uitgeverij, Antwerpen, 2013, 150 blz., 19,95 euro.

HISTORISCHE ROMAN

Slaaf schrijft boek
Chika Unigwe

Het zal je maar overkomen, als kind van tien thuis ontvoerd worden en in de slavernij belanden. In het Afrika van de achttiende eeuw gebeurde het vaak. Het was ook het lot van Olaudah Equiano uit Nigeria, door een van zijn meesters herdoopt tot Gustavus Vassa.

Olaudah schreef zijn eigen levensverhaal, dat nog tijdens zijn leven (1745-1797) negen keer werd herdrukt. Hij vertelt de gruwelijke realiteit van de slavernij. Hoe hij van zijn zusje, die samen met hem werd ontvoerd, werd gescheiden, de ellendige

toestanden op de slavenschepen, hoe goede, maar ook minder goede meesters hem behandelden, hoe vaak hij naar „zijn vriend de dood” verlangde en hoe hij uiteindelijk zijn vrijheid terugkocht. Er kwam ook kritiek. Kon iemand die kon lezen en schrijven wel slaaf zijn geweest? Feit is dat hij, hoogst uitzonderlijk voor die tijd, met een blanke vrouw trouwde, naar Engeland verhuisde en zich daar ontpopte als een van de voorvechters van de afschaffing van de slavernij.

Zijn naam klinkt bij ons minder bekend, maar dat kan snel veranderen nu de Nigeriaanse schrijfster Chika Unigwe in een meeslepende roman de oud geworden Vassa/Olaudah zijn verhaal laat doen vanop zijn sterfbed. Die in het Engels geschreven roman werd recentelijk naar het Nederlands vertaald.

Aan dat ziekbed neemt dagenlang een onbekende bezoeker plaats, die beetje bij beetje het levensverhaal van de voormalige slaaf verneemt. Daarbij spelen ook geuren een rol. In de persoon van die bezoeker voel je je als lezer meteen aangesproken. Chika Unigwe verweeft moeiteloos de cultuurelementen van het Nigeriaanse Iboland

in de herinneringen van de jonge Afrikaan, die in de Caraïben bij Quakers terecht komt en het evangelische geloof aanneemt.

Bij het verschijnen van zijn autobiografie was Olaudah nog niet gehuwd, in de roman voert de schrijfster zijn vrouw en twee dochters ten tonele. De meisjes zijn nog klein, hun mama Susanna is net overleden. Het verdriet van Olaudah en de steun die hij vindt in zijn geloof, maar ook de vragen en herinneringen waarmee de auteur hem laat worstelen, worden meelevend beschreven. Die stijl leverde Unigwe, die overigens in België woont, eerder al de Nigeria Prize for Literature op. (NL)

Chika Unigwe, *De zwarte Messias*, De Bezige Bij, Antwerpen, 2013, 295 blz., 19,95 euro.